

ÅS barnehage

Årsplan 2018

Vår Visjon:

Godt rusta for
framtidia

Våre overordna verdiar:

- ✓ Respekt og omsorg for andre
- ✓ Lyst til å læra
- ✓ Tru på seg sjølv
- ✓ Sosial kompetanse

Våre mål:

- ✓ Barna skal ha medverknad på eigen kvardag
- ✓ Felles fokusområde for heile barnehagen
- ✓ Engasjerte voksne og barn i ein aktiv kvardag

Vårt satsingsområde:

«Være sammen».

Gjera barn og voksne til den beste utgåva av seg sjølv.

Føremål:

Barnehagen skal gi barn i alderen 0-6 år eit godt pedagogisk tilbod som samsvarer med Barnehagelova § 1.

«Samfunnsmandatet til barnehagen er, i samarbeid og forståing med heimen, å vareta barna sitt behov for omsorg og leik og fremje læring og danning som grunnlag for ei allsidig utvikling. Leik, omsorg, læring og danning skal sjåast i samanheng.»
(rammeplan for barnehagen 2017 s. 7)

Barnehagen skal byggja si verksemd på etiske grunnverdiar nedfelt i norsk lovverk.

Verksemda skal drivast i samsvar med dei til ei kvar tid gjeldande lover, forskrifter og kommunale vilkår for barnehageverksemd, barnehagen sine eigne vedtekter, fastsett budsjett og årsplan for barnehagen si pedagogiske verksemd.

Tilsette

Styrar
Aud Jorunn
Vedøy

Assisterande styrar
Sissel Kristine Gravdal

Pedagogiske leiatar:

Lena E
Stokken

Malin
Eriksen

Marit Kristine
Dommernes

Linda
Amundsen

Siv
Miljeteig

Lene
Presthaug

Anette H.
Bjerkeset

Marte
Michelsen
(tilsett fra mars)

Fagarbeidrar:

Hilde
Nysæter

Ingrid
Nysæter

Anne Bente
Østraat

Jessica
Hauan

Malin T
Stokken

Pedagogiske medarbeidrar

Anna
Jespersen

Audhild
Sørensen

Kjellaug K.
Larsen

I tillegg til dei fast tilsette vil det vera andre inne i periodar, som
Nav assistenter, lærlingar og studentar.
Me har også til tider personal på kjøkkenet og merkantil hjelp.

RUTINAR FOR VURDERING:

Aktivitet	Tidfesting
Val av to område som skal vurderast	Etter foreldremøte om hausten – før utarbeiding av ny årsplan
Spisse vinklinga av vurderingsområder	Personalmøte i oktober
Status for vurdering på personalmøte	Før påske, før sommaren og på personalmøte i oktober
Løpende vurdering av kvardag og pedagogisk innhald	Pedagogisk leiar har ansvar for kontinuerleg vurdering. Nyttar innspel frå medarbeidarane på samarbeidsmøte i gruppene. Møte i ped.leiargruppa tre onsdagar i månaden. Kollegarettleiing for heile personalet i forhold til «Være sammen». Utfylling av vurderingsskjema etter kvart tema.

Aktivitet	Tidfesting
Samarbeidsutvalet skal godkjenne tema for vurdering. Tema skal stå i årsplan	Når gjennomgang av årsplan vert gjort
Dersom det er valt tema for vurdering som foreldra bør involverast i, vert dei spurt om dette. Til dømes gjennom spørjeskjema	Januar/februar
Tema på foreldremøte til hausten: Kva ønskjer foreldra skal vurderast i kommande år? Framlegg med forslag om tema for vurdering	Foreldremøte i september
Innspel til foreldrerådet om saker ein ønskjer å drøfta	Vert gjort dersom det dukkar opp aktuelle saker
Innspel og tilbakemelding ved foreldresamtalar	Når foreldresamtalane vert gjennomført
Foreldremøte blir nytta til å få innspel til endringar i årsplanen	September

Me har etter tilbakemeldingane på foreldremøte i september valgt ut to områder som skal vurderast:

«Være sammen» og
«Bevisst gjering av språk i kvardagssituasjonar»

	Tidfesting	Kven har ansvar?
Undersøkja kva som er utfordringa	Januar 2018	Assisterande styrar
Igangsetjing av tiltak	Februar 2018	Pedagogisk leiar på gruppa
Gjennomføring	Dagleg	Pedagog og assistent i samarbeid
Oppfølging	Kontinuerleg	Pedagogisk leiar på gruppa
Ser foreldra endring? Spørjeskjema kor me samstundes undersøkjer nye vurderingsområder	Foreldremøte i september 2018	Assisterande styrar
Status og evaluering etter tilbakemeldingar	På personalmøte i oktober 2018	Den pedagogiske leiargruppa

o **Kvalitetspolitikk**

Ås barnehage skal gjennom kvalitet framstå som det naturlege val for foreldre som ynskjer barnehageplass for barna sine. Vårt hovudfokus i arbeidet skal vera barnet. Me er her for barna, og skal legga til rette for at kvart enkelt barn vert sett, får dekka sine behov, og får gode utviklingsmoglegheitar. Tenestene me utfører skal vera av god kvalitet, slik at me kan vinna og oppretthalde tillit både hos foreldra, samarbeidspartnerar og kommunen som tilsynsmynde. Kvalitetsarbeidet i barnehagen skal vera eit kontinuerleg arbeid som vil bli vurdert årleg.

o **Programtilbod og tenester**

Ås barnehage er open frå kl. 06.30 – 16.30. Me har ope alle kvardagar. Nyttårsafta og onsdag før skjærtorsdag stenger barnehagen kl. 12.30. Julafta er det stengt. Barnehagen er stengt 4 dagar pr. år til planlegging for personalet.

Barn som får plass i barnehagen har plass til skulepliktig alder, eller til plassen vert sagt opp skriftleg. Eit barnehageår gjeld frå 15.08. til 14.08. året etter.

Alle barn skal ha 4 veker ferie i løpet av barnehageåret. Tre av dei skal vera samanhengande. Barnehagen har stengt to veker, fortrinnsvis dei to siste i juli.

Hos oss treng ikkje barna ha nistepakke med. Me serverer tre måltid i løpet av dagen; frukost, lunsj og frukt.

Forsking seier mykje om at dei yngste barna har behov for rolegare dagar med mykje omsorg og tid for undring og leik. Dette set me stort fokus på her hos oss, og har difor skjerma småbarnsgrupper slik at me ivaretar deira behov.

Språk

I Rammeplanen for barnehagen 2017 står det:

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.»

I barnehagekveldagen har me fokus på kvardagsspråket. Me vil bruka omgrep i lag med båret i garderobesituasjonar, måltidet og på tur. Dette for å gi dei størst mulig ordforråd, men også at dei skal forstå kva orda betyr. Me trur på at det å ha konkretar i lag med ord for å forsterka tydinga, vil gje det lettare for barna å huska og å læra seg nye ord og omgrep.

Overgangar

Me ynskjer å gjera overgangen så enkel og god som mulig for barn og foreldre. Etter at barna har fått plass i barnehagen tilbyr me barn og foreldre eit besøk i barnehagen. Då får dei sjå korleis me har det og korleis me legg opp våre dagar. Me inviterer også til ein oppstarts-samtale mellom forsette og pedagog.

Me ynskjer at foreldre er ilag med barna dei første dagane, foreldra må gjera barna trygge i barnehagen og på personalet. Dei tar del i dei kvardags oppgåvene i barnehagen som måltid, stellerutinar og legging. Føresette trekker seg gradvis vekk etterkvart som barnet blir trygt.

I overgangen mellom grupper prøver me å legga til rette for at dette skal gjerast enklast mogleg for barnet. Me bruker tid til å førebu og samtala med barna om endringa som skal skje. Så lang det lar seg gjere vil me også at ein eller fleire kjende vaksne følgjer med barna når dei bytter grupper.

Overgangen frå barnehage til skule ynskjer me og skal være ei trygg og god oppleveling. Me ynskjer at barna skal være godt rusta for framtida når dei forlét barnehagen. Barna skal ha tru på seg sjølv og oppleva mestringsfølelse. Me førebur barna på skule med felles samtale rundt temaet og opplevelinga. Me har også litt skuleaktivitetar tilpassa etter barna og barnegruppa si modning. Barna besøker skulen saman med føresette.

Overgang barnehage/skule

Kva: Besøka skulen

Korleis:

- Barna besøker skulen saman med foreldra

Kva: Mappe til skulen

Korleis:

- Overlevering mellom ped.leiar/lærar
- Skal innehalde kort skildring av barnet sine sterke sider, kva barnet likar å gjera og kva barnet treng øva på (vedlegg nr.1)
- Godkjenning med underskrift frå foreldre i april.(vedlegg nr.2)
- Skjema for barn med minoritetsspråkleg bakgrunn(vedlegg nr.3)

Kva: Mappe 2

Korleis:

- På overleveringsmøte mellom ped.leiar/lærar.
- Dette er ei mappe med konfidensiell informasjon (som t.d. Alle med, TRAS, Språkperm) der foreldra og barnehagen er blitt samde om at skulen treng utvida informasjon om barnet.

Kva: PPT og barnevern

Korleis:

- Skulen får naudsynt info om einskilde barn, dersom foreldra gjev samtykke til det

Kva: Foreldresamarbeid

Korleis:

- Informasjon på foreldremøte i barnehagen
- Infomøte for foreldre på skulen
- Foreldresamtale vår

Kva: Samarbeid barnehage/skule

Korleis:

- Overføringsmøte der pedagog frå barnehagen overleverer mappa til den pedagogen som skal ha barnet i 1.trinn

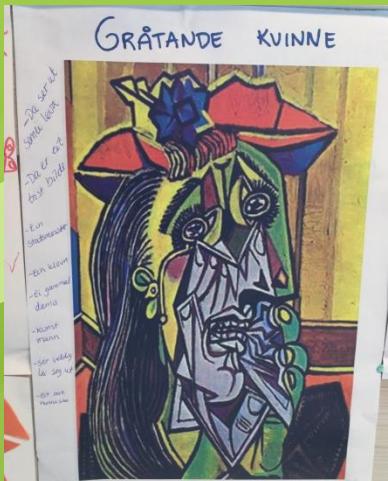
Overgangsplan for barnehage/ grunnskule i Stord kommune.

Målet med planen er at rutinar og ansvarspllassering skal gi det enkelte barn ein god overgang frå barnehage til skule.

Rammeplan for barnehagen og prinsipp for opplæring i skulen (Læringsplakaten) slår fast at barnehage og skule skal samarbeide til det beste for barnet.

«Overgangen mellom barnehage og skule

Barnehagen skal i samarbeid med foreldra og skulen leggje til rette for at barnet kan få ein trygg og god overgang frå barnehage til skule, og eventuelt til skulefritidsordninga. Barnehagen og skulen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbodet til dei eldste barna i barnehagen, overgangen til skulen og skulestarten.» Rammeplan for barnehagen 2017 s.33

Barn sin medverknad

Aktivitet	Tidfesting
Daglege samtalar med barna	Kontinuerlig
Tilbakemelding av gjennomførte aktivitetar på tankekarta – gjenkalling	I etterkant av gjennomføringa
Observasjon av borna, særleg dei som er minst språkkunnige	Kontinuerlig
Barnesamtale med dei barna som skal over i skulen	Vår
«Kva seier barnet»- fylle ut på vurderingsskjemaet	Etter kvart tema. Når ein går gjennom vurderingsskjemaet

Barn sin medverknad

Kva: Måltid

Korleis:

- Fleksibel frukost
- Velje kva mat ein vil ha innanfor rammer

Kva: I planarbeid

Korleis:

- Tankekart saman med barna
- Observasjon
- Tilbakemelding frå barna gjennom barnesamtale/ samtalegrupper

Kva: Gjennom føresette

Korleis:

- Foreldremøte
- Foreldreråd og samarbeidsutval
- Foreldresamtale
- Dagleg samtal

Kva: Observasjon og refleksjon

Korleis:

- Justere den vaksne si tilrettelegging og handling i kvardagen saman med borna.

Kva: Tur

Korleis:

- Turmål
- Innhaldet på turen

Med barns medverknad meiner me at barn skal få støtte til å uttrykka seg, bli sett og ha ei påvirkning i sosial samanheng. Me må gi barnet mulighet for å uttrykka seg og å samhandla i lag med andre, både verbalt og non- verbalt. På denne måten vil barnet ha ein medverknad på gruppa og i barnehagen. Dei vaksne må være støttande og sjå både enkeltbarn og heile barnegruppa sine behov.

Dokumentasjon

Her er eit eksempel på korleis me arbeider med planarbeid i barnehagen. Ein tar utgangspunkt i eit fagområde og progresjonsplan, og snakkar med barna om kva som kunne vera spennande å jobba med ei stund framover.

Dette er eit tankekart for 2-3 åringar, kor observasjon av barna er utgangspunktet. Me erfarer og ser kva dei likar å arbeide med.

Kva: Planarbeid

Korleis:

- Observasjonar, praksisforteljingar og samtale med barn som utgangspunkt for refleksjon og for planar
- Tankekart
- Månadsplan /progresjonsplan/prosjektplan

Kva: Kvardaghendingar

Korleis:

- Bilete frå aktivitetar på oppslagstavle og Facebook
- Rapportar på Vigilo

Kva: Barna sin trivsel og utvikling

Korleis:

- Observasjon og praksisforteljing som utgangspunkt for refleksjon på samarbeidsmøta i barnehagen

Kva: Pedagogisk innhald

Korleis:

- Tankekart
- Praksisforteljing
- Barnteikningar

Omsorg, leik, læring og danning

Gode relasjoner er grunnlaget for læring og utvikling. Barnehagen skal være ein god plass å vera, der barnet sitt behov blir ivaretatt og sett gjennom varme og grensesettande vaksne. Barna skal få oppleva at deira tankar og meininger blir høyrt gjennom danning, dei skal veksa opp til å bli trygge barn som har tru på seg sjølv. Me ynskjer og at dei skal kunne sjå andre og ta deira perspektiv. Difor er det viktig at personalet er lyttande til barna sine meininger og engasjement, og tar det med som innspel til planar og aktivitetar.

Me ser på leiken som svært viktig. Her ligger utruleg mykje læring; sosiale speleregler, språklege utvikling, arbeidning av opplevingar og kjensler, kreativitet, problemløysing, vente på tur og sjølvhevding. Her er det viktig at me som medvitne vaksne er med i leiken og tilgjengelige for dei som treng ein støttespelar anten det er som deltagane, støttande eller rettleiande. Gjennom leiken og gjennom læring skal barna utvikla seg både kognitivt, kjensle-messig, sosialt, språkleg og kroppsleg.

Me legg vekt på at det fysiske rommet, leikene som er tilgjengelige er tilpassa barna sin ulike alder og modning. Det er viktig for oss at barna har progresjon og får utvikla seg på alle plan. Me har difor dei yngste litt skjerma på rom for seg sjølv, der dei har vaksne som er den trygge tilknytinga. Leiker og aktivitetane er tilpassa deira alder og modning. Etter kvart som barna veks og blir eldre har me andre rom, andre aktivitetar, andre turar og meir utfordrande prosjekt som er tilpassa alderstrinnet dei er på. For oss er det viktig å at borna får oppleva mestring med utfordringar som er tilpassa enkeltbarnet. Dette meiner me gir gode muligheter til å vera godt rusta for framtida.

-Når eg er eit år er det godt for meg å ha ein trygg base. Vaksne som er tett på meg og ser og støttar meg. Eg likar å utforske med sansane mine, både ute og inne.

-Når eg er to år likar eg å ha litt plass til å springa, klatra og utfordra meg sjølv. Eg veks på oppgåver og mestringskjensla. Fellesskapet på gruppa byrjar å bli viktig for meg.

-Når eg er tre år likar eg å gjere ting sjølv. Eg vil gå på do sjølv, kle på meg og gjerne bestemme kva kler eg vil ha på meg. Eg ynskjer også å finna meg sjølv i forhold til omverda og kva grenser eg må forholde meg til. I denne alderen lurer eg på mykje og vil sjekke opp i ting, og no knytta eg meg til gode leikekameratar.

-Når eg er fire år er leiken og vennene mine viktige for meg. Eg likar framleis å utforske og å stille spørsmål, og det er godt for meg å ha ein trygg voksen som kan rettleia meg når eg ikkje meistrar utfordringane i samspelet med andre.

-Når eg er fem år meistrar eg mykje sjølv, men framleis er trygge vaksne viktig for meg. Dei trengt ikkje stå så tett på, men relasjonen må vera så god at eg veit kor eg kan gå om eg treng nokon. Utfordringar kor eg kjerner eg meistrar gjer meg til den eg er.

Omsorg, leik, læring og danning

Kva: Leggja til rette for frileik
Korleis:

- Leikegrupper
- Vaksne som er tilstades for rettleiing og hjelp i konfliktløsing

Kva: Samarbeide med foreldra
Korleis:

- I foreldresamtale
- På foreldremøte
- I hente- og bringesituasjon
- «Vigilo»

Kva: Hjelpe barna til å reflektere over eigne handlingar

- Korleis:**
- I samling
 - I konfliktsituasjoner
 - I rollespel
 - I kvardagen

Kva: Respekt for kvarandre
Korleis:

- «Steg for steg»
- Voksne som gode rollemodellar
- Setja ord på følelsar
- Oppfordre til å vera höflig, helse og å takke.

Kva: Gi barna tru på seg sjølv

- Korleis:**
- Sjå enkeltbarnet
 - Lydhøye vaksne
 - Gi positive tilbakemeldinger når barna gjer positive handlingar

Kva: Byggja på grunnleggande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon

- Korleis:**
- Ha fokus på vennskap
 - Jobba med empati
 - Formidla tradisjonar

Kvifor: I barnehagen er gjensidige samhandlingsprosessar med barn og vaksne i leik og læring, samt omsynet til kvarandre, føresetnader for danninga til barnet. Fokuset i barnehagen er det enkelte barnet, at kvar enkelt skal bli sett og bli tatt på alvor.

Barnehagen skal vareta barnas behov for leik.

«Leiken skal ha ein sentral plass i barnehagen, og eigenverdien til leiken skal anerkjennast.

Barnehagen skal gi gode vilkår for leik, vennskap og barna sin eigen kultur. Leiken skal vere ein arena for utvikling og læring og for sosial og språkleg samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typar leik både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom leik – åleine og saman med andre». Rammeplan for barnehagen 2017 s.20

Me har ute- og innerom som innbyr til ulik leik for dei ulike aldersgruppene. Her er store rom og mange små krokar som innbyr til ulike leikealternativ. Barnehagen har også mykje utstyr/leiker som dei kan nydda. Personalgruppa ser på det som viktig å gi rom for leik.

Tatt initiativ	Vært et barn	Lyttet til andre	Vært del av fellesskapet
Utfoldet seg	Lært om regler og normer	Ledet og blitt ledet	
Opplevd latter og glede	Gjort erfaring med ulike leketyper	Brukt sansene	Vist omsorg
Samarbeidet			Bygget selvfølelse
Bearbeidet erfaringer og opplevelser			Vært kreativ
Opplevd empati	„..i dag har jeg bare lekt...“		Øvet motorikken
Blitt utfordret			Opplevd motgang og små tap
Opplevd vennskap	Da har barnet ditt.....		Opplevd samhold
Øvet konsentrasjonen			Vært nysgjerrig
Bygget selvtillit	Opplevd livsglede og humor		Øvet på å kommunisere
Øvet på konfliktløsing og forhandling	Brukt fantasiens		Gitt av seg selv
	Kjent på mestringsfølelsen		
Øvet på turtaking	Øvet på å gi og ta		Utviklet seg emosjonelt og intellektuelt
Opplevd samspill mellom barn-barn, og voksen-barn	Tatt ansvar		Lært om egen identitet og egne grenser

Henta frå internett

Fagområdet; Kommunikasjon, språk og tekst

Kva: Lytte Korleis:

- Samling
- Språksprell
- Høgtlesing
- Munnleg forteljartradisjon
- Ulike lytteleikar og spel
- Kvardags- situasjoner

Kva: IKT Korleis:

- Utforske skrift-språk gjennom bruk av data/nettbrett
- Barna deltek når personalet arbeider med biletene på data/nettbrett
- I samspel med vaksne, og andre barn, kan barna spela pedagogiske spel på data/nettbrett

Kva: Språkstimulering Korleis:

- Fokus på at me nyttar språk i konfliktløysing
- Bruka omgrep aktivt i kvardagsspråket
- Me ynskjer å lesa mykje saman med barna
- Låna bøker på biblioteket
- Steg for steg
- Snakkepakken

Kva: Leik Korleis:

- Ulike leikerom
- Aktive og støttande vaksne
- Utteleik og tur
- Blanda aldersgrupper

Kva: Ulike tekstformer Korleis:

- Spontant
- I samling
- Bøker tilgjengeleg
- Besøke biblioteket
- Leik med språket
- Rim, regler, songar

Kva: Samtale Korleis:

- I den daglege samhandlinga med barna
- Gi barna tid og mulighet for kommunikasjonen barn-barn og barn-voksen
- Legga til rette for og å anerkjenne nonverbal kommunikasjon med dei minste

Kva: Språktrening Korleis:

- Tilpassa språktrening for barn med sein språkutvikling og framandspråklege
- Leikegrupper
- Bevisst omgrevs-trening
- Bruk av peikebøker med dei minste

Kvifor: Utvikling av godt munnleg språk og evna til å kommunisera i eit sosialt samspel.

Førebu lese- og skrivetrening i skulen

Januar

Me har fokus på fagområdet; «Kommunikasjon, språk og tekst».

Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag
1 veke 1	2	3	4	5 Fellessamling	6	7
8 veke 2	9	10	11	12 Fellessamling	13	14
15 veke 3	16	17	18	19 Fellessamling	20	21 Barnas turlag arrangerer "Kom deg ut-dag" på Lundarstølen
22 veke 4	23	24	25	26 Fellessamling	27	28
29 Veke 5 Planleggingsdag. Barnehagen er stengt.	30	31				

Fagområdet; Mengd, rom og form

Kva: Form og konstruksjon

Korleis:

- Følgje byggeprosessar i nærmiljøet
- Lage byggverk / modellar i ulikt materiale
- Bygningar og former før og no
- Synlege tal og former
- Delta i pepperkakebyen
- Sanserom

Kva: Spel

Korleis:

- Puslespel
- Spel med form og mønster
- Terning/telja

Kva: IKT

Korleis:

- Leik med tal på Ipad/PC
- Utforske former og mønster på datamaskinen/ pedagogiske spel på Ipad
- Finne informasjon på internett

Kva: Sortere, rydde, klassifisere

Korleis:

- Rydde leiker
- I daglege rutinar
- I naturen / på tur
- Spel

Kva: Gjera erfaring med måling, veging, berekna

Korleis:

- Bake/koke
- Følgje oppskrifter
- Bruke eigna målereiskapar
- Snakkepakken

Forslag til aktivitet innanfor fagområdet;

Form og farge

Kan gjerast over alt og heile året

Utstyr: Laminerte ark med tau

Alle plakatane må hengast opp i forkant. Barna går saman to og to. Kvart barn får i oppgåva å finna ei form f.eks. gul stjerna . Når dei finn plakaten skal dei ta den med tilbake til den voksne. Er det yngre barn kan dei få i oppgåva å finna bare stjerna, og så kan ein samtala om fargen når ein kjem tilbake til den voksne.

Aktiviteten held fram til at alle barna har funne sin plakat. Viktig å ha nok plakatar til alle barna. Gjennom denne aktiviteten kan barn læra seg dei forskjellige figurane og dei ulike fargane.

Kvifor: «Barnehagen skal synleggjere samanheng og legge til rette for at barna kan utforske og oppdagé matematikk i dagleglivet, i teknologi, natur, kunst og kultur, og ved å sjølv å være kreative og skapande.»
Rammeplanen for barnehage 2017 s. 53

Februar

Me har fokus på fagområdet; «Mengd, rom og form».

Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag
veke 5			1	2 Fellessamling	3	4
5	Veve 6	6 Samefolket sin dag	7	8	9 Fellessamling	10
12	veke 7	13	14	15	16 Fellessamling Karneval	17
19	veke 8	20	21	22	23 Fellessamling	24
26	veke 9	27	28			25

Fagområdet: Natur, miljø og teknologi

Kva: Teknologi

Korleis:

- Vera nysgjerrig på naturvitenskaplige fenomen
- Laga konstruksjonar med ulike materialar
- Eksperimentera og utforske korleis ting er sett saman
- Skru og mekka.
- Utforska kva moglegheiter reiskapar og teknologi kan by på
- Studere motorar på museet/ maritimt museum

Kva: Filosofi

Korleis:

- Undring rundt ulike problemstillingar og opplevelingar
- Samtalar
- Forteljingar

Kva: Respekt for ulikheitar

Korleis:

- Samtale
- Drama
- Vaksne rollemodellar
- Refleksjon

Kva: Øve på sosial kompetanse

Korleis:

- I leik
- I samling og tilrettelagde aktivitetar
- Voksne som førebilete
- Steg for steg
- Fokus på forebygging av mobbing.

Kvifor: Barnehagen skal bidra til at barn blir glad i naturen og får eit mangfold av naturopplevingar og oppleve naturen som arena for leik, undring, utforskning og læring

Kva: Markera høgtider i vår tradisjon

Korleis:

- Kyrkjevandring
- Juleevangeliet
- Påskebodskapen
- Song og musikk
- Tradisjonar kring høgtidene før og no

Kva: Bli kjent med høgtider i andre religionar og kulturar representert på gruppa

Korleis:

- Samtale
- Lese historiar
- Lære songar
- Lage mat
- Flagg

Barnas turlag

Kom deg ut -dagen Lundarstølen 21. januar
Kveldsmat-tur 27. februar

Overnattingstur til Lundarstølen 9. mars

Kveldsmattur 27. mars

Ettermiddagstur til gapahuken ved Stemmetjødno 19. april

Kveldsmat-tur 29. mai

Søndagstur til Botnavatnet 10. juni

Tur med Seladon 15. august

Kanotur på Storavatnet 26. august

Kveldsmat-tur 28. august

Kom deg ut -dagen ved Skjephauge 2. september

Kveldsmat-tur 25. september

Tur med Seladon (inkl. tur til Borgundnuten) 21. oktober

Lommelykt-tur til Lundarstølen 4. november

Topp Trim turane 2018 er:

•Botnavatnet, Fitjar	323 moh.
•Stovegolvet, Stord	703 moh.
•Gullbergtoppen, Stord	45 moh.
•Osterneset, Fitjar	20 moh.
•Hovaneset, Stord	13 moh.
•Agdesteinfjellet, Stord	472 moh.

Startdato: 25. mars

Sluttdato: 2. november

Barnas turlag har to «Kom deg ut» -dagar. Ein om våren og ein om hausten. På den om hausten brukar personalet i Ås barnehage å delta. Me har tidligare bidrige med blant anna natursti og dramatisering.

Mars

Me har fokus på fagområdet; «Natur, miljø og teknologi».

Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag
veke 9 1 2 3 4			1 Fellessamling			
5 veke 10 6 7 8 Den internasjonale kvinnedagen 9 Fellessamling 10 11						
12 veke 11 13 Barnehagedagen: «La meg skapa» 14 15 16 Fellessamling 17 18						
19 veke 12 20 21 22 23 Fellessamling 24 25						
26 veke 13 27 28 Barnehagen stenger kl. 12:30 29 Skjærtorsdag Barnehagen er stengt 30 Langfredag Barnehagen er stengt 31						

Vindmølleparken på Fitjar.

På tur til Leirvik og båthamna.

Natur, miljø og teknologi

«Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna

- får oppleve og utforske naturen og mangfaldet i naturen
- får gode friluftslivopplevelinger året rundt
- får oppleve, utforske og eksperimentere med naturfenomen og fysiske lover
- får kjennskap til naturen og berekraftig utvikling, lærer av naturen og utviklar respekt og gryande forståing for korleis dei kan ta vare på naturen
- får kunnskap om dyr og dyreliv
- lagar konstruksjonar av ulikt materiale og utforskar kva moglegheiter reiskapar og teknologi kan by på
- får kjennskap til livssyklusen til mennesket»

(Rammeplanen for barnehagens. 52)

April

Me har fokus på fagområdet; «Natur, miljø og teknologi».

Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag
veke 13 1 1. Påskedag						
2 veke 14 2. Påskedag Barnehagen er stengt	3	4	5	6 Fellessamling	7	8
9 veke 15	10	11	12	13 Fyrste sommardag	14 Forbod mot bålbranning startar	15
16 veke 16	17	18	19	20 Fellessamling	21	22
23 veke 17	24	25	26	27 Fellessamling	28	29
30 Veke 18						

Fagområdet: Kropp, rørsle, mat og helse

Kva: Positive erfaringar med friluftsliv/uteleik

- Korleis:**
- Matlagning på tur
 - Gode klatremoglegheiter
 - Sykkeldag
 - Tur
 - Leirplass i skogen
 - Lære tradisjonelle uteleikar
 - Nyttar T-løyper på fjellturuar og elles andre lokale turløyper på turdagar.
 - Leik og ulike aktivitetar på fotballbanen og i ballbingen

Kva: Mat

- Korleis:**
- Sunn kvardagskost servert ved måltida
 - Frukt og grønsaker kvar dag
 - Fruktfat i bursdagssamling
 - Bevisstgjering ved samtale
 - Innsikt i «frå dyr til mat»

Kva: Menneskekroppen

- Korleis:**
- Kunnskap om kroppen
 - Verta trygg i eigen kropp
 - Skape positivt sjølvbilete
 - Kunnskap om grenser for eigen kropp

Kvifor: Utvikle grunnleggande motoriske ferdigheitar, kroppsmeistring, fysiske eigenskapar, vanar og innsikt i korleis ein kan ivareta helse og livskvalitet.

Kva: Grovmotorisk aktivitet inne

Korleis:

- Gym
- Dans
- Hinderløype
- Song med rørsle

Kva: Finmotorisk trening

Korleis:

- Spel
- Formingsaktivitetar
- Øve på påkledning
- Smørjelunsj
- Klippa med saks
- Øva på blyantgrep

Kva: Kroppsmeistring

Korleis:

- Sjølvstendighets- trening
- Varierte fysiske utfordringar
- Dramaaktivitetar
- Forming
- Klatrestativ i barnehagen
- Samling

Me har fleire kjekke klatre-muligheter både i barnehagen og ikkje minst på leirplassen vår i skogen!

Me ynskjer at barna er med på ulike kvardagsaktivitetar. Når dei er med å lage mat lærer dei blant anna å kutte med kniv, korleis tilbereda sunn mat og samstundes matematikk.

Mai

Me har fokus på fagområdet; «Kropp, rørsle, mat og helse».

Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag
veke 18 1 Off.høgtidsdag Barnehagen er stengt	2	3	4 Fellessamling	5	6	
7 veke 19	8	9	10 Kr.himmelfartsdag Barnehagen er stengt	11 Planleggigsdag Barnehagen er stengt	12	13
14 Veke 20	15	16	17 Grunnlovsdag Barnehagen er stengt	18 Fellesamling	19	20 1. Pinsedag.
21 veke 21 2. Pinsedag. Barnehagen er stengt	22	23	24	25 Fellesamling	26	27
28 veke 22	29	30	31			

Fagområdet: Nærmiljø og samfunn

Kva: Like muligheter

Korleis:

- Fokus på like muligheter for gutter og jenter.
- Tilrettelegging av leikerom med utfordringar
- Bevisste vaksne

Kva: Barnas turlag

Korleis:

- Barnehagen har stand på "Kom deg ut" -dagen i Skjepåsen
- Barnegrupper som nyttar T-løyper på turdagar
- Nyttar kart
- Laga kultursti i skogen «vår»
- Oppfordra foreldre til å delta på «Kom deg ut dagane»

Kva: Kjennskap til ulike kulturar

Korleis:

- Aksjonsdag etter FORUT-prosjekt
- Snakke om høgtider og merkedagar
- Forteljetradisjon frå ulike kulturar
- Bruke ressurspersonar i nærmiljøet og i personalet.

Kva: Samarbeid med andre instansar

Korleis:

- Stord Kulturskule
- HVL
- NAV
- Barneskular
- Ungdom- og vidaregåande-skule
- Biblioteket
- Sunnhordland museum
- Med fleir

Kva: Leirvik sentrum og næringslivet

Korleis:

- Bruke lokalavisa som kjelde til informasjon om kva som skjer
- Lucia feiring i sentrum
- Folge byggprosessar
- Besøkja gruveområdet på Litlabø
- Bli kjent med kunst, kultur og tradisjoner i sentrum

Kvífor: «Gjennom utforskning, opplevingar og erfaringar skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjende med sitt eige nærmiljø, samfunnet og verda.»

Rammeplan for barnehagen 2017 s.55

«Barnas medverknad i kvardagslivet i barnehagen legg grunnlaget for vidare innsikt i og erfaring med å delta i eit demokratisk samfunn.»
(Rammeplan for barnehagen 2017 s. 55)

Juni

Me ha fokus på fagområdet; «Nærmiljø og samfunn».

Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag
veke 22 1 veke 23				1 Fellessamling	2	3
4 veke 23	5	6	7 Sommarfest	8 Fellessamling	9	10
11 24 veke	12	13	14	15 Fellessamling	16	17
18 25 veke	19	20	21	22 Fellessamling Sankthans	23 Sankthansaften	24
25 26 veke	26	27	28	29	30	

«Være sammen»

KJERNEKOMPONENTANE I «VÆRE SAMMEN»

Målet er å heva kompetansen til alle tilsette i barnehagen, slik at kvaliteten i det daglege arbeidet med borna blir styrka. I dette arbeidet er det eit sterkt fokus på implementeringsarbeidet, som omhandlar korleis kvar barnehage tar teoriane i bruk. Teoriane i «Være Sammen» kan oppsummerast i fem kjernekompontantar:

- Autoritative vaksne
 - Varme og grensesetjande vaksne
- Relasjonsbygging og kommunikasjon
- Tidlig innsats
- Handtering av utfordrande åtferd
- Implementering og organisasjonsutvikling

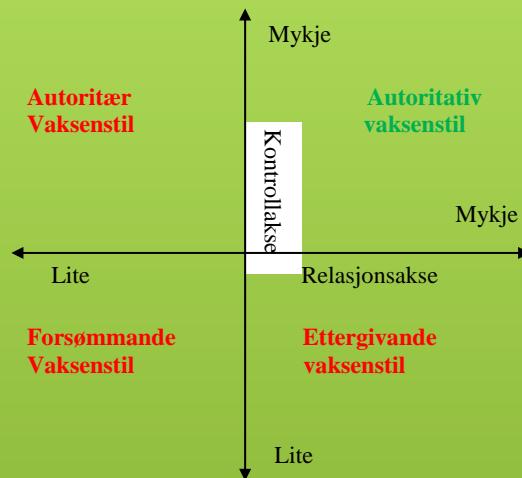
Å skapa ei felles forståing av innhaldet av disse kjernekompontane, og korleis dei vil sjå ut i praksis er en viktig del av endringsarbeidet i barnehagen vår.

I «Være Sammen» snakkar me om fire ulike voksenstilar;

- autoritativ, autoritær, forsømmande og ettergivande

«*Voksenstil er et annet ord for væremåte eller oppførsel*»
Du og barnet ditt 2016 av Eyvind Skeie, s.24

Me ynskjer at barna skal møta voksne som autoritative.

Juli

Veve 29 og 30 har barnehagen feriestengt.

Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag
veke 26						1
2 Veke 27	3	4	5	6	7	8
9 Veke 28	10	11	12	13 Siste barnehagedag før ferien.	14	15
16 veke 29	17	18	19	20	21	22
23 veke 30	24	25	26	27	28	29
30 veke 31 Fyrste barnehagedag etter ferien	31					

**Fagområdet:
Etikk, religion
og filosofi**

Kva: Filosofi

Korleis:

- Undring rundt ulike problemstillingar og opplevingar
- Samtalar
- Forteljingar

Kva: Bli kjent med høgtider i andre religionar og kulturar representert på gruppa

Korleis:

- Samtale
- Lese historiar
- Lære songar
- Lage mat
- Flagg

Kva: Markera høgtider i vår tradisjon

Korleis:

- Kyrkjeandring
- Juleevangeliet
- Påskebodskapen
- Song og musikk
- Tradisjonar kring høgtidene før og no

Kvífor: «*Etikk, religion og filosofi er med på å forme korleis vi oppfattar verda og menneska, og pregar verdiar, normer og haldningar. Fagområdet ser særleg på barnehagen sitt samfunnsmandat og verdigrunnlag i eit samfunn som er prega av livssynsmangfold.*»

Rammeplan for barnehagen 2017 s. 54

Kva: Øve på sosial kompetanse

Korleis:

- I leik
- I samling og tilrettelagde aktivitetar
- Voksne som førebilete
- Steg for steg
- Fokus på førebygging av mobbing.

Kva: Respekt for ulikhetar

Korleis:

- Samtale
- Drama
- Vaksne rollemodellar
- Refleksjon

**Du har noko ingen andre har,
ingen er som deg.
Du kan mykje,
har litt av kvart å lære meg.
Glad for at jeg møtte deg!**

August

Nytt barnehage år startar og me gler oss til å bli kjent med nye vener!
Denne månaden har me fokus på fagområdet; «*Etikk, religion og filosofi*».

Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag
veke 31		1	2	3	4	5
6 veke 32	7	8	9	10	11	12
13 veke 33	14	15 Nytt barnehage-år! Planleggingsdag. Barnehagen er stengt	16	17	18	19
20 veke 34	21	22	23	24 Fellessamling	25	26
27 veke 35	28	29	30	31 Fellessamling		

Fagområdet:

Kunst, kultur og kreativitet

Kva: Uttrykkja seg estetisk

Korleis:

- I samling, tilrettelagde aktivitetar og fri leik.
- Tilgang til ting, rom og materiale
- Fantasi, kreativ tenking og skaparglede
- Bruka ulike teknikkar, materiale verktøy og teknologi

Gjennom musikk, drama og dans

Kva: Kulturtradisjonar

Korleis:

- Markere enkelte merkedagar på primstaven
- Bli kjend med forteljar-, song- og musikktradisjon
- Møte uttryksformer som biletkunst og kunsthandverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design.

Kva: Gje barna erfaringar m/ ulike kunstuttrykk

Korleis:

- Bevisstgjera dei på kunst i nærmiljø
- Gå på teater, utstillingar, konserter når tilgjengeleg
- Besøkja skulpturar i nærmiljøet

Kva: Kulturidentitet

Korleis:

- "Familien min" bilete heime frå for dei yngste
- Samarbeid med museet
- Bli kjent med kulturredskap frå ulike kulturar og land

Kva: Tilrettelegging av fysisk miljø

Korleis:

- Leikerom som stimulerer til kreativ aktivitet
- Tilgang til ulike materiale og uttryksformer

Kvifor: «Møte ulike kunstnariske og kulturelle utrykk som speglar eit mangfoldig samfunn og ulike tidsepokar.

I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet utvide forståinga deira og bidra til undring, undersøkingar, utprøvingar og eksperimentering.»

Rammeplanen for barnehagen s. 50-51

September

11. september vert det foreldremøte i barnehagen.

Me har fokus på fagområdet; «Kunst, kultur og kreativitet».

Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag
veke 35					1	2 Barnas turlag arrangerer "Kom deg ut-dag" i Skjephaugen
3 veke 36	4	5	6	7 Fellessamling	8	9
10 veke 37	11 Foreldremøte i Barnehagen	12	13	14 Fellessamling Forbod mot bål brenning oppheva.	15	16
17 veke 38	18	19	20	21 Fellessamling	22	23
24 veke 39	25	26	27	28 Fellessamling	29	30

FORUT

Kva er Forut barneaksjon?

«Barneaksjonen er et pedagogisk opplegg for barnehager, barneskoler og SFO, der barn i Norge lærer om barn i andre land. Opplegget dekker mange aktuelle læringsmål, og det legges vekt på demokrati, solidaritet, toleranse, kulturforskjeller og fordeling av verdens ressurser.»

Henta frå Forut si nettside;
Forut.no

Me i Ås vil at barna skal få oppleva korleis barn i andre kulturar har det. Barna får delta i matlaging og ulike kulturelle markeringar. Dei får høre historier, lære songar og sjå film om korleis barna sin kvardag er i deira land.

Oktober

Sidan det er SN dagen 24. oktober ynskjer me å sjå litt korleis born i andre deler av verda har det. Me har fokus på fagområdet "Kunst, kultur og kreativitet".

Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag
1 veke 40	2	3	4	5 Fellessamling	6	7
8 veke 41	9	10	11	12 Fellessamling	13 1. Vinterdag	14 Refleksdagen
15 veke 42 Epledagen	16	17	18	19 Fellessamling	20	21
22 Veke 43	23	24 SN dagen	25 FORUT-aksjon	26	27	28
29 veke 44	30	31				

Speletips for dei minste:

- Lotto
- Puslespel med store brikker
- Spel med former

Speletips for eldre born:

- Ludo
- Kortspel
- Lydlotto
- Memo

November

Me har fokus på fagområdet "Mengd, rom og form".

Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag
veke 44			1	2 Fellessamling	3	4
5 veke 45	6	7	8	9 Fellessamling	10	11
12 veke 46	13	14	15	16 Fellessamling	17	18
19 veke 47	20	21	22	23 Fellessamling Mot til å glede dagen	24	25
26 veke 48	27	28	29	30 Fellessamling		

Santa Lucia

Svart senker natten seg i stall og stuer.
Solen har gått sin vei, skyggene truer.
Inn i vårt mørke hus, stiger med tente lys.
Santa Lucia, Santa Lucia.

Natten er mørk og stum. Med et det suser
i alle tyste rom, som vinger bruser.
Se, på vår terskel står, hvitkledd med lys i håر
Santa Lucia, Santa Lucia.

Desember sang

Vi nisser, vi nisser teller dager i desember
Og hvilken dag i desember er det i dag?
Det er første desember
Det er første desember
Det er første desember i dag
Vi nisser, vi nisser i låve, fjøs og skjul
Vi gleder oss til jul
Vi nisser, vi nisser i låve, fjøs og skjul
Vi gleder oss til jul
Fa-la-la-la-hei! Fa-la-la-la-hoi!
Vi gleder oss til jul

Desember

Me har fokus på fagområdet "Etikk, religion og filosofi".

Advent er ei ventetid, og me ser at dette ofte er ei travel tid for både barn og voksne.

Me i barnehagen vil prøva å roa ned litt, kosa oss med å førebu jula, og kjenna på spenninga og forventningane som ligg i denne adventstida.

Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Laurdag	Søndag
veke 48					1	2
3 49	veke 49	4	5	6	7	8
10 50	veke 50	11	12	13 Luciadagen 4-åringane går Lucia for dei andre i barnehagen	14	15
17 51	veke 51	18 <i>Nisselfest og graut</i>	19	20	21	22
24 Julafta Barnehagen er stengt	Veke 52	25 1. juledag Barnehagen er stengt	26 2 .Juledag Barnehagen er stengt	27	28	29
31 Nyttårsafta Barnehagen stenger 12.30						30